

LIIKKEELLE PIENESTÄ PITÄEN

**Toimintavälineet varhaiskasvatuksessa vaikeasti
vamman lapsen kasvun ja osallistumisen tukena**

Lapsen oikeudet kuuluvat jokaiselle lapselle. YK:n Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa turvaamaan jokaiselle lapselle oikeuden täysipainoiseen lapsuuteen sekä kasvuun ja kehitykseen. Sopimuksessa korostetaan kaikkien lasten yhdenvertaista oikeutta osallistumiseen.

TOIMINTAVÄLINEET MAHDOLLISTAVAT INKLUSIIVISEMPAA VARHAISKASVATUSTA **KAIKILLE LAPSILLE**

Osallistumista edistävillä välineillä voidaan tukea monipuolisesti lapsen kasvua ja oppimista.

Erilaiset välineet mahdollistavat

- monipuolisen ja turvallisen liikkumisen sisällä ja ulkona
- erilaisia kokemuksia, mahdollisuuksia leikkiin, tutkimiseen ja liikuntaan
- lasten yksilöllisten tuen tarpeiden ja mielenkiinnonkohteiden huomioimisen
- pääsyn erilaisiin oppimisympäristöihin, kuten metsään ja mahdollistavat luontosuhteen kehittymisen

Varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa niistä tukitoimista ja apuvälineistä, joita lapsi tarvitsee varhaiskasvatukseen osallistumiseensa.

Tällaisia ovat esimerkiksi

- liikkumiseen ja muihin fyysisiin toimintoihin liittyvät järjestelyt, kuten pyörätuoliluiskat ja kaiteet
- lapsen kommunikaatioon, näköön, kuuloon, liikkumiseen tai muuhun fyysiseen tarpeeseen liittyvät apuvälineet, kuten kommunikointia tukevat lelut, digitaaliset sovellukset, pelit ja äänikirjat

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan tulee kirjata muun muassa käytännöt, miten lapsi pääsee osalliseksi vertaisryhmän toimintaa, kuten esteettömyyden huomiointi, tulkitsemis- ja avustamispalvelut sekä apuvälineiden käyttö.

VAUHDISSA MUKANA

Onko varhaiskasvatuksen ryhmässasi vaikeasti vammaisia lapsia ja oletteko kiinnostuneita kokeilemaan toimintavälineitä?

Kehitysvammaisten Tukiliiton Malike-toiminnan **Liikkeelle pienestä pitäen -hanke** lisää lasten ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden kokemuksia toimintavälineiden käytöstä. Se osoittaa osallistumista mahdollistavien ratkaisujen merkityksen päiväkodin arjessa ja lisää yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa.

HANKE TARJOAA MAKSUTTA

- erilaisten toimintavälineiden kokeilua varhaiskasvatuksen yksiköissä, joissa on vaikeasti vammaisen lapsi/lapsia (mm. monitoimirattaat, maastopyörätuoli, pienoispöytätuoli, pystyasennon tuki, kelkkoja lumella liikkumiseen)
- tietoa, tukea ja ohjausta toimintavälineiden käyttöön ja hankintaan

HANKE TUOTTAA

- oppaan varhaiskasvatukseen soveltuvista lasten osallistumista ja osallisuutta lisäävistä toimintavälineistä
- tietoa välineiden käytöstä ja kokemuksista varhaiskasvatuksessa
- videoita välineiden käytöstä varhaiskasvatuksessa

Kiinnostuitko hankkeesta?

Ota yhteyttä ja sovitaan, kuinka saatte välineitä kokeiluun!

malike@tukiliitto.fi tai puhelin 040 4839 327

Lähteet:

- Varhaiskasvatuslaki 540/2018
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022
- YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista (SopS 59-60/1991)
- YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (27/2016)
- Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)

Malike

- lisää osallistumisen mahdollisuuksia vaikeasti vammaisille lapsille ja aikuisille, jotka tarvitsevat toimintavälineen ja toisen ihmisen apua voidakseen osallistua ja liikkua
- edistää yhdenvertaisuutta vaikuttamalla vaikeasti vammaisten lasten ja aikuisten osallistumisen sekä toimijuuden toteutumiseen
- järjestää koulutusta, kursseja ja tapahtumia
- tuottaa tietoa, jakaa kokemuksia ja vaikuttaa osallisuutta edistäviin asioihin, esimerkiksi toimintavälineiden saatavuuteen

www.malike.fi

